SENSACJE ZIEMI SZPROTAWSKIEJ

Sprottau * Mallmitz * Primkenau

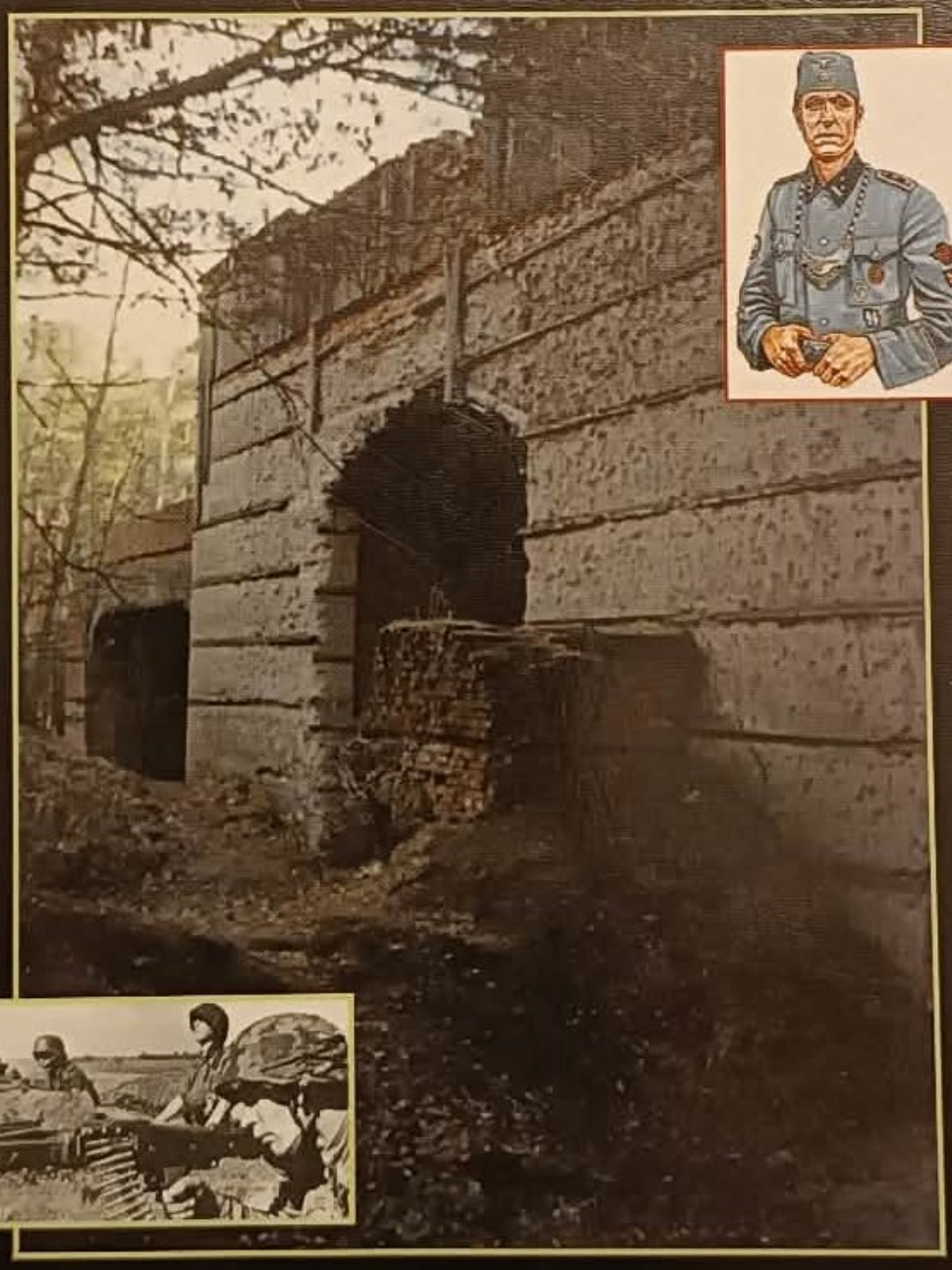

Maciej Boryna

Maciej Boryna

Sensacje Ziemi Szprotawskiej

wydanie I

Zielona Góra 2000

* SPIS TREŚCI *

Od autora 5

I. PRZED WIEKAMI

Osadnictwo, Łużyczanie, Dziadoszanie 7
Wały Chrobrego 9
Bitwa pod Przemkowem w 1015 roku 10
O powstaniu szprotawskiego zamku 10
Dokument potwierdzający uzyskanie praw miejskich przez Szprotawę przed 1 grudnia 1260 r. 11
Najstarszy udokumentowany kamień nagrobny Śląska znajduje się w Szprotawie 12
Wzmianka o kościele katolickim 13
Z „wojny" Księcia Jana II Żagańsko-Głogowskiego 14
Z wojny z Węgrami 14
Tajemnica kaplicy *Corpus Christliche* 15
Z wojny 30-letniej: Wallenstein i Szwedzi 1618-1648 16
Polsko-niemiecki wykaz nazw miejscowości lokalnych 19
Wykaz ulic z roku 1938 21

II. SZPROTAWA ŻELAZNA

Historia hutnictwa 24
O budowie kościoła ewangelickiego w Szprotawie 26
Z wojny siedmioletniej 27
Czasy napoleońskie 1806-1813 28
Szprotawa w datach - wiek XIX 34
Ciekawostki XVII-XIX w. 37
Małomicki przemysł na początku XX w. 38
Z historii Przemkowa 41
Szprotawski przemysł na początku XX w. (Huta na Sowinach) 47
Wykaz części podmiotów gospodarczych z przełomu XIX/XX wieku 50
Szprotawa w I połowie XX wieku 51

III. SZPROTAWSKIE OBIEKTY MILITARNE

Koszary 53
Lotnisko 54
Ostatnie dni wojny 57
Obozy pracy w powiecie szprotawskim 1939-45 60
Lotnisko w rękach Armii Radzieckiej 61
Poligon Szprotawa-Świętoszów (Sprottau-Neuhammer) 66
EPILOG 76

IV. REJESTRY

Wykaz burmistrzów Szprotawy 1289-1896 78
Wielcy synowie Szprotawy z XIX w. 82
Stare pomniki 84
Napisane o Szprotawie 85
Propozycje turystyczno-rekreacyjne 86
Co jeszcze warto zobaczyć w Szprotawie i okolicy 91
Z pamiętnika poszukiwacza skarbów 92
Ku pamięci: Szkoła Sportów Obronnych 94
Ściągawka z historii 96

III. SZPROTAWSKIE OBIEKTY MILITARNE

* KOSZARY *

Szprotawskie koszary zlokalizowane są na pn-zach od centrum miasta. Cały kompleks stanowią budynki ułożone w prostokąt, pośrodku którego usytuowany jest plac zbiórek. Garnizonowe budynki mieszkalne są widoczne po obu stronach dzisiejszej ul. Koszarowej. Od strony ul. Podgórnej znajdowały się dawne stajnie i pomieszczenia gospodarcze. Po zachodniej stronie placu stał budynek ze stołówką i salami wykładowymi, na uboczu - magazyny broni i pasz. Koszary powstały dopiero w roku 1871, a wcześniej garnizony były umieszczane w przeróżnych zakątkach miasta (patrz - wcześniejsze rozdziały). W latach 1666-67 stacjonował w mieście szwadron cesarskiego Regimentu Kirasjerów z Lotaryngii, 1670-77 - kompania Regimentu Muszkieterów von Knigge, 1673-84 - kompania książęcego Badeńskeigo Regimentu Piechoty, 1688-90 - kompania Regimentu Piechoty Metternich, 1697 r. - szwadron Regimentu Dragonów Książe Eugen, 1700-16 - batalion Regimentu Muszkieterów von Haszlinger, 1711 r. - batalion Piechoty von Harthaufen, 1717 r. - kompania Regimentu Muszkieterów Grafa Weltzecki, 1763-1806 - szwadron dragonów...

Ziemię pod budowę znanych nam współcześnie koszar miasto przeznaczyło w roku 1868, pod lazaret w 1875 r. Całość kosztowała okrągłe 400 000 marek. Budowę ukończono w roku 1871 i już w czerwcu zamieszkała tu artyleria powracająca z wojny z Francją. W latach 1891/92 koszary zostały rozbudowane. Odtąd stacjonowały w nich dwa oddziały regimentu, które od roku 1899 tworzą 1. i 2. Oddział Regimentu Artylerii Polowej von Podbielski nr 5 (1. dolnośląski). W tym samym roku ponownie przeniesiono do Szprotawy sztab Regimentu, z Głogowa.

Wg urzędowego rejestru wojskowego stacjonował tu w/w Regiment Artylerii Polnej im. Podbielskiego (1. dolnośląski) nr 5 wchodzący w skład 9 Brygady Artylerii Polowej. Był to regiment stacjonarny z 1. i 2. oddziałem w Szprotawie oraz oddziałem konnym w Żaganiu. Komendantem był (stan z roku 1909) pułkownik von Stumpff, dalej major Snethlage, oficerowie: Heuthaufen, Rabenau, Bentivegni, Claudius, Steiner, Rinitz, von Salich,